

BELEDİYE BAŞKANLARININ SERBEST ZAMAN YAKLAŞIMLARI

Yavuz Selim AĞAOĞLU¹

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, yerel yöneticilerin serbest zaman kavramı ile ilgili düşüncelerini, konuya karşı duyarlılıklarını ve anlayışlarını ortaya koymaktır. Yerel yöneticilerin, bireylerin sosyal, fiziki, kültürel ihtiyaçlarını giderme hususunda önemli bir misyonu bulunmaktadır. Bunun yanında yerel yöneticilerin rekreasyon ve serbest zaman kavramına olan tutumları onların görevlerinde de farklı davranışların oluşmasına neden olacaktır. Rekreasyonel aktivite birimlerinin başarısı, toplumun istek, ilgi ve beklentilerini bilen, rekreasyonla ilgili felsefe, konsept ve amaçlara hakim yetişmiş personele sahip olmaktan geçmektedir. Bu çalışma, Türkiye’de büyükşehir ve şehir belediye başkanlarının serbest zaman ve rekreasyon kavramına ilişkin düşüncelerinin tespit edilmesine yöneliktir. Çalışmanın evrenini 81 ilin büyükşehir ve şehir belediye başkanları oluşturmaktadır. 81 ilin belediye başkanlarına geri dönüşümlü posta ile anket formu gönderilmiştir. Geri dönüşü olan 15 anket formu değerlendirmeye alınmıştır. Belediye başkanlarının % 93,3’ünün serbest zaman eğitimi almadığı görülmektedir. Ayrıca belediye başkanlarının % 66,7’si halkın serbest zaman etkinliklerinde yenilikleri takip etmediğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim, Belediye Başkanı, Serbest Zaman, Rekreasyon, Belediye.

APPROACHES OF MAYORS TOWARDS LEISURE

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the sensitivity and ideas of mayors towards leisure management. Mayors have important mission about meeting the physical, social and cultural needs of individuals. The attitudes of mayors towards recreation and leisure management will cause to their behaviors in different positions. The success of the recreational activity depends on the trained staff that has objectives and concept of society’s wishes, interest, expectations and recreation philosophy. This study also aimed to determine the perception of metropolitan and urban municipality mayors towards leisure. The population of the study comprises 81 metropolitan and urban municipality mayors and sample of the study includes 15 mayor’s questionnaire. 81 questionnaires were posted and 15 were returned which were used for this study. Mayors of 93.3% have not been educated as leisure in any formal education. In addition 66.7 % of people have not follow innovations of leisure stated by mayors.

Keywords: Management, Mayor, Leisure, Recreation, Municipality.

¹Gaziosmanpaşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu/Tokat, email:ysagoglu@gop.edu.tr

GİRİŞ

Birey iş, okul ve yaşamını devam ettirmek için gerekli olan zamanın dışında, önemli süreleri içeren serbest zamanı değerlendirmeyi amaçlar. Dengeli ve verimli bir yaşam tarzı için zevkli, yaratıcı, anlamlı rekreasyon ve serbest zaman yönetimi, gerekli deneyimleri içermelidir. Diğer taraftan, geniş sayılabilecek bir kesim yaş ve fiziksel yetersizlikler nedeniyle bu aktivitelerle ilgilenememekte veya bu aktivitelerle katılmamaktadır. Dolayısıyla, çağdaş bir toplumda devleti yönetenlerin tüm bireylerin yaşam kalitelerini geliştirmek için gayret içinde olmaları gerekmektedir. Serbest zaman ve rekreasyon yönetimi bu alandaki hizmetleri en iyi şekilde yapabilmek için büyük önem arz etmektedir. Slavson'a göre rekreasyon; neşe veren, günlük yaşamın baskısından ve ciddi iş ortamından uzaklaştıran, sosyolog Neumeyers'e göre ise bireyin serbest olarak katıldığı, mutluluk veren ve kendi değerlendirmesini kendisi yapan serbest zaman aktiviteleridir [1]. Genel anlamda ise rekreasyon özgürlük ile karakterize edilmiş ve hemen hoşnutluk oluşturan, herhangi bir zamanda ve yerde ifade edilebilen serbest zaman aktiviteleridir. Rekreasyon bir aktiviteden farklı olarak bir deneyim olarak da ifade edilmektedir [2]. Bunun yanında rekreasyon, insanların özgürce katılabildiği ve tatmin eden, aktiviteleri amaç edinen, kuralları esnek, rekabetçi olmayan, sosyalleştirici, fiziki, zihni ve ruhi hareketleri içeren, hem birey hem de toplumlar için sağlıklı bir yaşam biçimi ve eğitim aracıdır.

Ulusal sınırlar içerisinde değişik büyüklüklerdeki topluluklarda yaşayan insanların, ortak ve yerel nitelikteki gereksinimlerini karşılamak amacıyla hukuk düzeni içerisinde oluşturulmuş olan anayasal kuruluşları yerel yönetimler olarak ifade edebiliriz. Yerel yönetimler toplumun ortak ihtiyaçlarını ve hizmetlerini gören bir araç olarak ortaya çıkan ve nüfusu belirli bir oranın üzerinde olan resmi olarak örgütlenmiş yapılar olarak da ifade edilebilir. Aynı zamanda yerel yönetimler vatandaşlarının genel sağlığını, yaşam kalitesini ve ekonomik koşullarının gelişmesini güvence altına almakla sorumludurlar. Bu nedenle serbest zaman yönetimini başarıyla icra edebilmelerini gerektirmektedir. Bu alandaki çalışmaların hedefi, toplumdaki tüm bireylerin yalnız iş yaşamlarında değil, aynı zamanda serbest zamanlarındaki aktiviteler sürecinde de yaşam kalitelerini geliştirmek olmalıdır. Bu aktiviteler insanların dinlenme, eğlenme ve gelişmelerini sağlayan, kapsam alanı sınırsız, her bireye her zaman ve her yerde hitap edebilecek özellikte olmalıdır. Böylece, aktivitelere katılım yoluyla bireyler kendilerini ifade edebilme, gizli güçlerini ortaya çıkarma ve geliştirme, yaratıcılığını artırma, beden ve ruh sağlığını koruma imkânına sahip olabilmektedir. Bu sebeplerden dolayı serbest zamanları değerlendirebilecek programlar ortaya koymak ülkemiz açısından da bir zorunluluktur [3].

Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri almak durumundadır. Bu yönde alınacak tedbirlerden birisi de serbest zaman yönetimi ile bireylerin pozitif davranış ve kişilik gelişimini sağlamayı esas edinmektir [4]. Bu nedenle yerel yöneticiler, serbest zamanı değerlendirmek için imkânlar yaratmak ve gerekli altyapıyı hazırlamakla yükümlüdürler. Serbest zaman yönetimi, aktiviteleri kitlelere yaymak ve uygun olan hususlara hizmet etmek için zamanı iyi kullanmayı hedeflemelidir [5]. Aynı zamanda serbest zamanı kullanımı ile ilgili bilgiler sunmayı da görevleri arasında saymaları önemlidir. Sosyolog Renomeryov'a göre; insanları eğitmenin en temel yolu sağlığı geliştirmek ve fiziksel yapıyı güçlendirmektir [6].

Serbest zaman yönetimine duyulan ihtiyacın temelinde bireyin fiziki ve sağlık gelişiminin yaratılması, ruh sağlığı kazandırılması, insanı sosyalleştirmesi, yaratıcılık, kişisel beceri ve yeteneğinin geliştirilmesi, çalışma başarısı ve iş verimine katkısı amaçlanmaktadır. Bununla birlikte

ekonomik hareketlilik, insanı mutlu etmeyi hedeflerken, toplumsal yönden de dayanışma ve bütünleşmeyi sağlaması, demokratik toplum yaratılması, serbest zaman aktivitelerine duyulan ihtiyacın karşılanmasını hedeflemektedir [7]. Toplumların özellikle sosyal hayatlarında, gelişmişlik derecelerine paralel olarak gittikçe önemi artan serbest zaman yönetimi, çeşitli toplumlarda ya aynı isim altında ya da eğlence, sanat, kültürel faaliyetler ile birlikte beden eğitimi ve sporda, dans, avcılık, balık tutma vs. gibi serbest zamanların bileşenleri ile ifade edilmektedir.

Yerel yönetimlerin temel görevlerinden biri de vatandaşlarının dinlenme, yaratıcılıklarını geliştirme, fiziksel gelişim ve sosyalleşme gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere rekreasyon program ve hizmetleri sunmak olmalıdır. Yerel yönetimler farklı hedef kitlelerine göre farklı serbest zaman yönetimi arayışı içinde olmalıdırlar [8]. Yerel enerjiyi ve motivasyonu harekete geçirebilecek olan yerel yöneticiler, serbest zaman etkinliklerinin yaygınlaşmasını teşvik etmede, tesis ve inşasında, serbest zaman yönetiminin çok daha başarılı olmasında önemli rol oynayacaklardır. Serbest zamanın yönetimi ile oluşan zamanı verimli kullanma isteği, toplumdaki sosyo-kültürel değişim, sağlıklı olma konusunda bilinçlenme ve gelişen endüstri, refah düzeyi ile ilgili sayılabilir. Ekonomik gelişme, eğitim, dünyayla entegrasyon ve iletişim kaynaklarının etkisi ile serbest zaman endüstrisi dünyada olduğu gibi, Türkiye’de de gelişme eğilimindedir. Gelecekte serbest zaman yönetiminin gelişmesi ile çok sayıda yeni ve daha gelişmiş rekreasyon imkan ve programları insanlara sunulacaktır. Bu açıdan bakıldığında yerel yöneticiler süreci dikkate alarak günün ihtiyaçlarına yönelik rekreasyon ve serbest zaman yönetimine önem vermelidirler [8].

Yerel yöneticiler aynı zamanda halkın onayı ile seçilmiş kişiler olarak bütün halkın ve şehrin sorunlarını çözmek ve iyileştirmekle yükümlüdürler. Halktan yetki alarak kullandıkları için öncelikli vicdani ve ahlaki sorumlulukları halka karşı olmalıdır. Toplumların, gelişmişlik düzeylerini belirlemede en önde gelen kriterlerden biri olarak “serbest zaman yönetiminin” ele alındığı görülmektedir. Serbest zaman yönetiminin günümüzde, özellikle gelişmekte olan toplumlarda büyük önemi bulunmaktadır.

İnsanlar yaratıcılıklarını göstermek ve kendilerini ifade edebilmek için aktivitelere katılmak isterler. Bu gelişmiş toplumların serbest zaman kullanımını ifade etmektedir. Serbest zaman yönetimi dünyada endüstrileşmiş toplumların sahip olduğu ve değerlendirdiği bir zaman olarak kendine yer edinmiştir [9]. Teknoloji toplumları gittikçe artan ölçüde daha fazla ve daha mkemmell üretim mekanizmaları ile tüketim malları sağlamaktan başka, aynı zamanda çalışma zamanından farklı “serbest zaman yönetimi” kavramını meydana getirmişlerdir [10]. Bu yaratılan olanaklar toplumların ve bireylerin yaşam içersindeki deneyim kalitesini arttırma imknı vermektedir [11].

Yerel yöneticilerin rekreasyon ve serbest zaman yönetimi ile ilgili görüş ve düşüncelerini belirlemeye çalışmak ve bunları değerlendirmek, böylece söz konusu sürece bir katkı sağlamak önem arz etmektedir. Çalışmanın kapsamı, yerel yöneticilerin serbest zaman kavramı ile ilgili düşüncelerini tespit etmeye çalışmak, bu konuda daha duyarlı olmak ve yerel yöneticilerin çalışma anlayışlarını içermektedir.

MATERYAL VE METOT

Çalışmanın amacına yönelik değerlendirmelerde bulunabilmek için bilgi toplamak amaçlı anket tekniğine başvurulmuştur. Anketin geliştirilmesi için öncelikle benzer değişkenler üzerinde yapılış araştırmaları içeren literatür incelenmiş ve uygulanacak anket geliştirilmiştir.

Araştırmanın evrenini Türkiye’de 29 Mart 2009 tarihinde yapılan seçimle iş başına gelen 81 ilin büyükşehir ve şehir belediye başkanı, rneklemi ise 15 büyükşehir ve şehir belediye başkanı

oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak hazırlanan anketler, 81 ilin belediye başkanlarına posta yoluyla gönderilmiştir. İadesi alınan 18 belediye başkanı anketinin eksik olanları çıkarılmış, 15 tanesi bu çalışmada örneklem olarak kullanılmış ve değerlendirmeye alınmıştır. Ankette kişisel bilgiler ve serbest zaman kavramı yaklaşımına ilişkin toplam 15 değişken ifadeye yer verilmiştir. Yapılan uygulama sonucunda değişkenlerin anlaşılabilir ve uygun oldukları gözlenmiş ve elde edilen verilere, SPSS 15.0 paket programı uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi aşamasında ise, frekans (f), yüzde (%), ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (SS) tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Katılımcıların medeni durumlarına göre dağılımı

Cinsiyet (Erkek)	n	%
Evlilik durumunuz		
Bekâr	1	6,7
Evli	14	93,3
Toplam	15	100,0

Toplam 81 ilin belediye başkanından 79 il belediye başkanı erkeklerden seçilirken 2 ilin belediye başkanı ise kadın adaylardan seçilmiştir. Bu çalışmada 15 ilin erkek adaylarının anketlere verdikleri cevaplar değerlendirmeye alınmıştır. Aynı zamanda 14 ilin belediye başkanının evli ve 1 tanesinin ise bekâr olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 2. Örneklemin yaş dağılımları

Yaş	n	%
25–35	2	13,3
36–45	3	20,0
56–65	7	46,7
65 ve üstü	3	20,0
Toplam	15	100,0

Çalışmaya katılan 15 belediye başkanının en yüksek yaş aralığı % 46,7 ile 56–65 yaş olmuştur. Belediye başkanlarının yaş aralığı orta yaş grubu olarak nitelenen yaş aralığına karşılık gelmektedir (Tablo 2).

Tablo 3. Örneklemin eğitim düzeyine göre dağılımı

Eğitim Düzeyi	n	%
Ortaokul	2	13,3
Lise	2	13,3
Üniversite	7	46,7
Yüksek Lisans/Doktora	4	26,7
Toplam	15	100,0

Çalışmaya katılan 15 belediye başkanının en yüksek yaş aralığını % 46,7 oranla üniversite mezunları oluşturmaktadır (Tablo 3).

Tablo 4. Katılımcıların serbest zaman eğitimi alma durumları

Seçenekler	n	%
Evet	1	6,7
Hayır	14	93,3
Toplam	15	100,0

Anketlere cevap veren belediye başkanlarının % 93,3'ünün serbest zaman eğitimi almadıkları görülmektedir ki bu oran oldukça yüksek bulunmuştur (Tablo 4).

Tablo 5. Halk serbest zaman için yeniliklere açık mı?

Seçenekler	n	%
Evet	5	33,3
Kısmen	10	66,7
Hayır	15	100,0

Belediye başkanlarının halkın serbest zamanla ilgili olarak yeniliklere kısmen açık olduğunu düşündükleri, halka hizmet verdikleri anlaşılmaktadır (Tablo 5).

Tablo 6. Başkanların gün bölümlerini önemine göre değerlendirme dağılımı

Seçenekler	n	%
İş zamanı	5	33,3
Serbest zaman	8	53,3
Bilmiyorum/tespit yapmadım	2	13,3
Toplam	15	100,0

Belediye başkanlarının serbest zamanı önemsedikleri ve serbest zamanı değerlendirmeyi önemli saydıkları görülmektedir (Tablo 6).

Tablo 7. Belediye başkanlarının serbest zaman aktivitelerine verdikleri önem düzeyi

Seçenekler	n	%
Önemli	10	66,7
Kararsızım	1	6,7
Biraz önemli	4	26,7
Toplam	15	100,0

Belediye başkanlarının serbest zamanla ilgili eğitim almamalarına rağmen önemsemeleri bir yönetim stratejisi olarak görülebilir (Tablo 7).

Tablo 8. Belediye başkanlarının serbest zamanın temel özelliklerini değerlendirme durumu

Seçenekler	n	%
Gönüllü Katılım	8	53,3
Fiziksel	4	26,7
Yardımlaşma	1	6,7
Sanat Çalışmaları	2	13,3
Toplam	15	100,0

Serbest zamanın temel özeliğinin gönüllü katılım olduğunu söyleyen belediye başkanlarının oranının %53,3 olduğu görülmektedir. Bu daha önce sorulan serbest zaman eğitimi aldınız mı

sorusuna verilen cevapla zıtlık oluşturmaktadır. Bu durum katılımcıların serbest zaman eğitimini formal olarak almadıklarını fakat serbest zamanı doğru bir şekilde yorumladıklarını göstermektedir. Bu durum belediye başkanlarının informal yollardan bilgi edindiklerini göstermektedir (Tablo 8).

Tablo 9. Belediye başkanlarına göre halkın serbest zaman faaliyetleri hakkındaki talepleri

Seçenekler	n	%
Yazılı talep var	2	13,3
Sözlü talep var	4	26,7
Yazılı ve sözlü talep var	4	26,7
Yazılı ve sözlü talep yok	5	33,3
Toplam	15	100,0

Başkanlara göre; halkın serbest zaman faaliyetlerine yönelik yeterince talebi bulunmadığı görülmektedir. Bu konuda serbest zaman yönetiminin temelini oluşturan halkın bilgilendirilmesi ve serbest zaman deneyimlerinin içinde yer alması hususunda bazı eksikliklerin olduğu düşünülmektedir (Tablo 9).

Tablo 10. Serbest zaman faaliyetleri alanında çalışan personelini yeterliliği ile ilgili görüşler

Seçenekler	n	%
Evet	3	20,0
Hayır	12	80,0
Toplam	15	100,0

Serbest zaman faaliyetleri alanında yeterli çalışanların olmadığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak belediyelerin serbest zaman yönetimi ile ilgili olarak henüz kurumsallaşmadığı anlaşılmaktadır (Tablo 10).

Tablo 11. Belediyelerin serbest zaman faaliyetlerine yönelik kadro tanımlamasının olma durumu

Seçenekler	n	%
Evet	5	33,3
Hayır	10	66,7
Toplam	15	100,0

Serbest zaman faaliyetleri alanında yeterli çalışanların ve kadro tanımlamasının olmadığı bu alanda uzman kişiler yerine görevlendirilen kişilerin görev yaptığı düşünülmektedir (Tablo 11).

Tablo 12. Belediye başkanlarının serbest zaman faaliyetlerindeki olası maliyet sorunlarının varlığı hakkındaki görüşleri

Seçenekler	n	%
Evet	9	60,0
Hayır	6	40,0
Toplam	15	100,0

Bu alanda yapılan çalışmaların maliyet sorunlarını çözmediği ve bir nevi alandaki sorunlarla birlikte yürütüldüğü ifade edilebilir (Tablo 12).

Tablo 13. Belediye başkanlarının serbest zamanla ilgili yaklaşım, tanım ve bu alanda çalışan personel hakkındaki görüşleri

Serbest zaman yaklaşımınız daha çok hangi yönde gelişmektedir.	n	%	Serbest zamanı (leisure) en iyi tanımlayan kavram sizce aşağıdakilerden hangisidir?	n	%	Serbest zaman aktivitelerinde çalışan personel aşağıdakilerden hangi özelliğe sahiptir.	n	%
Açık Tesisler	2	13,3	Boş Zaman	1	6,7	Rekreasyon bölümü mezunu	4	26,7
Yeşil Alanlar	3	20,0	Özgür Zaman	6	40,0	Hizmet içi eğitimi almış	3	20,0
Eğlence	6	40,0	İş Zamanı	1	6,7	Standart bilgi sahibi	3	20,0
Park Ve Bahçeleri	2	13,3	Rekreasyon	4	26,7	Serbest zamanın önemini bilen	5	33,3
Spor	2	13,3	Diğer	3	20,0	Diğer	-	-
Toplam	15	100,0	Toplam	15	100,0	Toplam	15	100,0

Başkanların serbest zamanı daha çok eğlence gibi değerlendirmekte oldukları görülmektedir. Çalışan personeli ise serbest zamanın önemini bilen kişilerden oluşturduklarını söylemeleri kadro tanımlamasında uzman kişilerin olmadığını göstermektedir (Tablo 13).

TARTIŞMA

Yerel yönetimler farklı hedef kitlelerine göre farklı program arayışı içinde olmalıdırlar. Değişen sosyo-ekonomik koşullar, beklentiler ve yeni eğilimler ile birlikte yerel yönetimler bu programlarla ilgili değişimleri dikkate almalı ve gerekli atılımı yapmalıdır. Serbest zaman program ve hizmetlerini zenginleştirmek ve çeşitlendirmek önemlidir. Bu çeşitlendirmeyi yaparken, aktiviteler, spor ve yarışmalar; spor beceri kursları, spor turnuvaları, spor okulları, doğa aktiviteleri; dağcılık, kaya tırmanışı, doğa yürüyüşleri, dağ bisikleti, hedef bulma yarışması (oryantiring), rafting, kişisel gelişim aktiviteleri, stres yönetimi, ev ekonomisi, sağlıklı beslenme, bilgisayar eğitimi kursları, hobiler; balık tutma yarışı, fotoğrafçılık, vb., güzel sanatlar etkinlikleri; resim-heykel ve el sanatlarını geliştirme kursları, fiziksel uygunluk (fitness) aktiviteleri; kondisyon yüzmesi, duvar tırmanışı, halk koşuları, seyahat ve turizm aktiviteleri; kültür ve tarih gezileri, müze ziyaretleri, gönüllü hizmet programları; kimsesiz çocuklar, yaşlılar ve çocuk tutuk evleri programları [12] olarak sınıflandırılabilir. Tutarlı bir rekreasyon planlaması, insanların ihtiyaçlarını ön plana alarak toplumdaki kişilerin değişik merak,

yetenek ve değerler ile müşterek ilgileri yansıtabilmelidir. Ancak, öncelikle böyle bir planlamanın gerekliliği, toplum ve yöneticiler tarafından kabul edilmelidir. Rekreasyon etkinliklerinin planlanması, gelişmiş ülkelerde de olduğu gibi yaşama ve çalışma eylemleri ile birlikte ele alınarak planlanmaktadır. Nitekim kent ve bölge planlamaları da bu anlayışa uygun yapılmaktadır [7].

Çalışmaya katılan belediye başkanlarının %93,3'ünün serbest zaman eğitimi almadığı görülmektedir. Yerel yöneticilerin serbest zaman eğitimi içerisindeki süreçlerde yer almadığı ve yüksek oranda bu alanda olumsuzluk taşıdığı görülmektedir. Bu alandaki çalışmalarını kendi yönetiminde organize etmesi veya uzman kişilere bu alanda profesyonel hizmet üretme görevi vermesi ile serbest zaman yönetimini sağlayabilecektir. Belediye başkanlarının % 66,7'si halkın serbest zaman etkinliklerinde yenilikleri takip etmediğini belirtmişlerdir. Bu durum serbest zaman eğitiminin ve anlayışının halka yeterince anlatılmadığını göstermektedir. Oysa her yönü ile bireylere hitap eden serbest zaman eğitim ve yönetiminin kişilerin gelişimindeki önemi çok yüksektir.

Serbest zaman kavramının temelini gönüllü katılım oluşturmaktadır. Yerel yöneticilerin %53,3'ü bu kavramda hemfikir olmuşlardır. Gönüllü katılım anlayışını en önemli unsur olarak belirtmişlerdir.

Rekreasyon, çok geniş bir alanı kapsadığından ve birçok aktiviteyi içerdiğinden, bütün bu hizmet ve programlara cevap verecek tam zamanlı çalışan personel bulundurmamak imkânsızdır. Ancak, rekreasyon ve park birimlerinin verimlilikteki başarısı, toplumun istek, ilgi ve beklentilerini bilen, rekreasyonla ilgili felsefe, bilgi birikimi ve amaçlarına hakim yetişmiş personele sahip olmaktan gelmektedir. Dolayısıyla yerel yöneticiler, çeşitli ve farklı programları planlayabilen, organize eden ve yürürlüğe koyan kişiler olmalıdır. Farklı tesisleri yönetebilecek birikime sahip, çeşitli program ve hizmetleri organize edebilecek beceri ve özelliklere sahip liderler olmalıdırlar. Rekreasyon bölümleri öğrencilerinin ders müfredat ve programları, bu hizmetleri verebilecek kişileri yetiştirecek şekilde planlanmalıdır. Profesyonel kişileri yetiştiren bölümler açmak ve var olanların niteliklerini geliştirmek uzman personel ihtiyacını karşılamaya yeterli olabilecektir. Çoğu kez yerel yönetimler, rekreasyon ve park yönetimi felsefesine ve anlayışına hakim olmayan veya bu alanda çok az bilgiye sahip olan kişileri göreve getirmektedirler. Programları başlatırken, bir yandan mesleki formasyonlarını tamamlamış liderler bulmak, diğer yandan da programları yürürlüğe koymak kolay değildir. Yerel yöneticiler, neredeyse her zaman, birimlerine uygun elemanlar bulma konusunda, yetersiz kalmaktadırlar. Alternatif turizmde önemli yeri olan rekreatif spor turizmi için Bakanlıklar ve Genel Müdürlükler arasında işbirliği ve yasal düzenlemeler yapılması, kitle iletişim araçları ile tanıtımının yaygınlaştırılması ve toplumun bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Rekreasyon, ve serbest zaman hizmetlerinin toplumla iç içe olan yapısı özelliği ile de siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmelerle uyum içerisinde hareket ettiği çok yakından incelendiği zaman görülmektedir. Yerel yönetimler her alandaki gelişmeleri izlemek ve onlara uyum sağlamak, kendini bu gelişmeler karşısında yenilemek ve geliştirmek mecburiyetindedir. Türkiye'de rekreasyon ve serbest zaman hizmetlerinin de artık gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, örgütlenmesini gözden geçirmesi bir zorunluluk haline geldiğinden, yapının kurumsal bir nitelik kazanarak tüm organizasyonlarla birlikte kendi kendini finanse eden bir sistem haline dönüşümünün sağlanması gereklidir.

Türkiye'deki rekreasyon kavramının gelişmesi ve rekreasyon açısından gelişmiş ülkelere yetişebilmesi için öncelikle bu kavramın, tüm halk kitleleri tarafından anlaşılması, bilimsel

olarak ilkelerinin ve yapılış Őekillerinin öğretilmesi ve çeşitlerinin sınıflandırılması gerekmektedir. Ülkemizde rekreasyon sektörü ile ilgili alanlarda bu iş için bilimsel ortamlarda yetiştirilmiş, teknolojik gelişmelere ayak uydurabilecek, akademik yeterliliğe sahip rekreasyon uzmanı ihtiyaçı görölmektedir. Çok çeşitlilik arz eden, kişilerin ilgi, dürtü, amaç ve katılım Őekillerine ve daha birçok faktörlere göre değişik anlayişlar sergileyebilen rekreasyonun özellikleri konusunda, ortak bir noktaya ulaşma zorlukları bulunmaktadır.

Kaynaklar

1. Kraus GR. Recreation Today, Program Planning and Leadership, Second Edition,1977,
2. Butler G D. Introduction To Community Recreation, 5th Ed., New York: Me Graw- Hill, 1976.
3. Tamer K. Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Liderlik Eden Antrenörlerin Lider Davranış Boyutları. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara,1998.
4. Çoban B, Yetim A. Belediyelerin Spora Yaklaşımları, İçinde, "Sporda Sosyal Alanlar: Seçme Konular 1" (Edit: F.Ramazanoğlu) Bıçaklar Kitabevi, Ankara,2004.
5. Doğu G, Kesim Ü, Sivrikaya Ö. Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri: Düzce Belediyesi Örneği, Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 2002, 11;(2):89-106.
6. Taşmektepligil MY, Albay F, Ağaoğlu YS, Ağaoğlu SA, Karakuş S. Milletvekili Adaylarının Genel Seçim Öncesi Türkiye'deki Spor Uygulamaları Hakkındaki Düşüncelerinin Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, 2005, 6;(2): 93-101.
7. Karaküçük S. Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, 4. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara. 2001.
8. Özdağ S, Aytekin U, Aykora E. Yerel Yöneticilerin Rekreatif Etkinlik Anlayışları ve Uygulamaları, Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi, 2010, 2;(2):42-50.
9. Kraus GR, Curtis JE. Creative Management in Recreation and Parks, CV Mosby, 3rd Edition, 1982.
10. Abadan N. Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Faaliyetleri, Ankara Yüksek Öğrenim Gençliği Üzerine Bir Araştırma, Ajans Türk Matbaası, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara, No:135-117, 1961.
11. Daly J. Recreation and Sport Planning and Design, A Guidelines Manual, Australian Sport Commission, 1995.
12. Kesim Ü. Sağlıklı Kentler Sempozyumu Sonuç Raporu, 27 Nisan Eskişehir, 2006.